

FARSKÝ LIST

22.december – 28.december 2025, číslo 627

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Spása podľa sveta a podľa Ježiša Krista

Cirkev dnes prežíva konfrontácie so svetom, ktorý sa za posledných šesťdesiat rokov veľmi zmenil. Okrem iného sa tak stalo kvôli vojnám a udalostiam posledných štyridsiatich rokov.

Upadajú tradičné hodnoty. Človek odhadzuje aj najposvätnšie princípy spoločenského života. Nepripúšťa si všeobecný poriadok hodnôt o ktoré sa opieral náboženský život a ktoré v podstate boli inšpirované kresťanstvom.

Všetko to je pokryté hrubou patinou sekularizácie, ateizmu, laického pozitivizmu, atď. V skutočnosti sa pod týmito vplyvmi svet veľmi zmenil a cirkev odrazu stojí zoči voči obrovskej oblasti sveta, pre ktorú náboženstvo prestalo byť inšpiráciou. Ľudí v dnešnom svete, ktorých má cirkev osloviť evanjeliom Ježiša Krista, možno zadeliť do dvoch skupín, vzhľadom na spôsob myslenia a konania, ktorým sa usilujú dať odpovede na základné túžby a potreby človeka.

Cirkev má dnes pred sebou sekularizovaného, laicizovaného človeka, ktorý odhodil všetky ideológie, všetky filozofie a ktorému zostala jedine viera v napredovanie ľudstva, vedy a civilizácie, pre ktorého má zmysel jedine práca a výkonnosť.

Je tu postava akéhosi vedeckého pragmatika, laického technokrata, ktorý zanechal vieru v Boha a buduje pokrok. Uveril ľudskému rozumu a vede, novým objavom a technologickému vývoju. Je to obrovská viera, ktorá po II. svetovej vojne

prežívala svoj veľkolepý vzostup, ktorý trval až do sedemdesiatych rokov 20. storočia.

Jej cieľom bolo dobytie mesiaca. V posledných rokoch pozorujeme zostup tejto viery, stráca sa nadšenie tohto entuziazmu. V móde bola sociológia, ktorá sa usilovala vyriešiť všetky tajomstvá spoločenského života. Povstali tiež veľmi vážne problémy. Človek si nedokázal poradiť s vlastnou psychikou. Keďže nemohol nič robiť, hľadal pomoc v psychiatrii. Keď strácal rovnováhu, záchranu hľadal u psychiatra.

V tvári takého sveta sa nachádza cirkev. Uvedomuje si, že Kristus ju poslal, aby hlásala Evanjelium. Máme pred sebou človeka, ktorý je veľmi uzatvorený pred Evanjeliom. Je hluchý a nechce ho počúvať.

A tu sa rodili otázky, ktoré rezonovali v cirkvi: Čo máme robiť? Ako rozbiť túto škupinu? Ako „sa dostať“ k tomuto človekovi? Táto otázka bola veľmi módna v rokoch rozkvetu Katolíckej Akcie v 50-tich rokoch. V Taliansku, Francúzsku a v iných krajinách povstali veľké kresťanské demokracie a rástli v ohromnej sile. Tam vlastne bola táto otázka aktuálna.

Odpoveď bola – vedome či nevedome – viac menej taká: ak nás ľudia nechcú počúvať, vystúpiť na našu úroveň, tak sa usilujeme zostúpiť k nim, naučme sa ich jazyk, ich kategórie myslenia a vtedy sa postavíme na jednu platformu. Týmto spôsobom sa možno niekedy dohodneme, nájdeme spoločnú reč.

Vtedy sa zo strany cirkvi dostalo ocenenia takým náukám, ako je sociológia a psychológia. Do seminárov sa zaviedli prednášky zo sociológie a to tak intenzívne,

že teológia išla bokom. Väčšia pozornosť sa venovala týmto náukám, než teológii. Táto prax však nepriniesla očakávané ovocie. Táto cesta málo koho obrátila. Namiesto toho sa táto mentalita, táto logika preniesla do cirkvi.

Viera v Krista – tá teoretická, chladná ako zimné slnko – nič nezmenila v živote konkrétného človeka. Je to jeden z prejavov, ktorý svet vtrhol do cirkvi a nakazil kresťanskú mentalitu. Musíme si to uvedomiť. Neodsudzujeme tieto hodnoty, ale veríme tomu, čo hovoria Skutky apoštolov, že mimo Krista niet spásy. Cirkev má od Boha iné prostriedky, najúčinnšie lieky, ak veríme v ich pôsobenie. Kristus má moc roznecovať v ľudských srdciach lásku a jednotu a viesť k tejto jednote.

Zvyčajne sa s tým nepočíta. Jednota sa vytvára na základe ľudského úsilia, na základe charakterových črt, ale vari Kristus nedokáže odstrániť bariéry? O tom sa už málo hovorí, a práve to je lakmusový papierik, ktorý ilustruje, ako sa veci majú. Musíme byť veľmi opatrní, aby sme sa tiež nakazili touto mentalitou a nenahradili ňou našu vieru.

Druhý typ myslenia, ktorý stretávame vo svete, je založený na sociálnej mentalite. Máme tu ľudí, ktorí sa nezriekli každej ideológie, ale prijali jednu ideológiu, jednu vieru. Raj možno vybudovať tu na zemi, a treba to robiť pomocou reforiem a prevratov sociálneho života.

S odstupom času sa čudujeme, ako mohli žiť ľudia v minulosti celé stáročia bez pocitu akéhokoľvek protestu proti malej vrstve aristokracie, či privilegovaných pánov, ktorí mali všetko bohatstvo a obrovské masy, žili v chatrčiach v strašných podmienkach. Dnes je to nepredstaviteľné. Táto mentalita je nenávratne preč.

S týmto faktom sa po prvý raz stretávame v čase francúzskej revolúcie. Neskôršie ho Napoleon svojimi vojnovými ťaženiami rozšíril po celej Európe. Hnutím, do ktorého na Západe ústí toto sociálne úsilie, je komunizmus. Cestou k tomu, v zhode s komunistickými heslami, je revolúcia. A to krvavá revolúcia, pretože ináč to nie je možné.

Krajiny východnej Európy už nemusia túžiť po takom šťastí, ale mnoho západných krajín verí, že komunizmus prinesie spásu. Keď sa hovorí, že komunizmus sa tiež mýli, odpovedajú: U nás to bude ináč (čo je to za zaslepenie!). Veľmi je tým nainfikovaná celá centrálna a južná Amerika, kde Kuba predstavuje atrakciu sily.

Pre Cirkev je to nová úloha. Musí na túto sociálnu mentalitu odpovedať Božím Slovom, aby tak nad ňou zažiarilo svetlo Evanjelia. Táto mentalita je však neprístupná reči Božieho slova a bojuje proti svetu náboženstva. „Náboženstvo je ópium ľudstva“ – také je presvedčenie socialistov. Náboženstvo uspáva revolučnú čulosť, káže prijať existujúci poriadok vecí. Preto treba proti nemu bojovať, lebo je prekážkou k strhnutiu nás, ktoré sa usilujú dosiahnuť spravodlivosť, ktorá im patrí.

V spojení s tým sa v cirkvi objavila otázka: Čo treba robiť, aby sme s týmito ľuďmi našli spoločnú reč? Sociálna otázka je veľkým problémom, ktorý musí byť skôr či neskôr vyriešený, ak svet nemá zhynúť. My zo svojej strany musíme k tomu prispieť. Hovorí sa: naučme sa najprv ich zásady a metódy. Pozrime sa, čo oni na túto tému hovoria. Stretnime sa na jednej pôde. V cirkvi na západe sa medzi kresťanmi vytvárajú skupiny so sociálnym programom a zároveň zostávajú v kresťanskej cirkvi. Popri komunistických povstávajú kresťanské

odborové zväzy. Komunistické organizácie sa zaoberajú sociálnymi otázkami. Kresťanské organizácie pri farnostiach majú tie isté zámery. Bohužiaľ, ľudia dosť skoro spozorujú, že ak majú na perách Kristovo Evanjelium, ďaleko nezájdu. Všetko sa tu končí hádkami a kritizovaním. Závvidia tým, ktorí tento balast nemajú a veľmi rýchlo sa angažujú v takých skutkoch, aké práve vyžaduje situácia. Organizujú revolúciu, vedú partizánsky boj a to sa ukazuje ako účinné. Väčšina týchto skupín končí tak, že opúšťa cirkev. Iní sa naopak sa usilujú ďalej balansovať, aj keď nie veľmi vedia, čo majú robiť.

Ježiš hovorí: „Počuli ste, že bolo povedané: „Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa.“ Ale ja vám hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Veď on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielia dážď na spravodlivých i nespravodlivých. Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania? Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5, 43 - 48). Na druhej strane vieme, že ak máme vziať tomu, kto má viac a dať tomu, kto nemá, on to dobrovoľne nedá, hoci to nepoctivo nahrabal, musíme mu to vytrhnúť násilne, musíme siahnuť po puške. Ako je možné strieľať do niekoho a súčasne hovoriť: „Milujem ťa!“. To je absurdné, to vyzerá groteskne.

Rodí sa teológia oslobodenia, ktorá sa usiluje zjednotiť jedno s druhým, ktorá sociálne zlo vidí v nespravodlivých systémových štruktúrach. Teológia oslobodenia vo svojich radikálnych

štruktúrach siaha po spravodlivých systémových väzbách, ktoré nachádza, žiaľbohu, v teoretickom marxizme.

Teoreticky to vyzerá dobre, pretože sa neprijíma celok ateistického balastu, ale prijíma sa ekonomická a sociálna doktrína. Táto teológia uskutočňuje nedovolenú operáciu sploštenia celého problému. Hovorí, že spása v presnom význame tohto slova, o ktorej hovorí Biblia, sa uskutočňuje vtedy, keď sa vyslobodzuje z hladu, situácie núdze, z nízkych príjmov, z ktorých nie je možné užiť rodinu. To je spása, to je vyslobodenie, ktoré priniesol Ježiš Kristus. A tomu situáciu teológia oslobodenia prispôsobuje Bibliu.

Tak napríklad v Nikaragui kňazi jednoducho učia, že keď vyhnali Somozu a nastal sandinismus, národ uskutočnil „východ“.

Teraz kráča po púšti a smeruje do zaslúbenej zeme. Našli sa aj takí kňazi, ktorí zmenili krstnú formulu a namiesto otázky: „či sa zriekaš satana a všetkej jeho pýchy?“, pýtali sa: „či sa zriekaš spojenia s kapitalizmom, kapitalistami, či sľubuješ vernosť sandinistickým ideálom“. Výraz sandinista je odvodený od mena už mŕtveho generála, legendárneho prvého národného hrdinu z roku 1935, ktorý sa postavil proti kapitalistom a stal sa symbolom boja. Takto to vyzerá, keď logika sveta a hľadanie občianskych práv vstupuje do cirkvi. Zdalo by sa, že na vo východnej Európe bola iná situácia. Po roku 1989 sme si uvedomili, že situácia je podobná. Rozdiel bol jedine v tom, že pre nás tou temnicou nebol kapitalizmus, ale komunizmus. Dejinný vývoj potvrdil, že komunizmus je taký istý nepodarok ako kapitalizmus, ba ešte horší. „Liek“ s katastrofálnymi následkami, ktorý satan vymyslel pre ľudstvo.

Tu sa zrazu objavuje protest: „Zhodme to jarmo, uskutočnime východ“. Boli sme na tej istej platforme, iba s tým rozdielom, že sa zmenili „obsadenia osôb“. Tam bol kapitalizmus, tu komunizmus. Zdá sa, že cirkev sa vydala tou istou cestou. Stojí pred nebezpečenstvom, že vstúpi do tej istej logiky, akú mali a majú socialisti.

Dnes sa chcú krajiny východnej Európy vrátiť z komunizmu do kapitalizmu. Ale ak tieto nové štruktúry budú budovať „ľudia podľa tela“, ktorí nie sú vnútorne obrátení, ktorých Kristus nevykúpil, napokon vybudujú taký istý nepodarok, ktorý tiež problém človeka nevyrieši.

	Čičava	Komárany	Merník
Po	Svätá veľkomučenica Anastázia		
22.12.	16.30 +Mária (r.Janočková)		
Ut	Desiatí svätí mučeníci z Kréty		
23.12.	16.30 +Marta (r.Tkáčová)	7.30 +František (r.Marcinčinová) +panychýda	
St	Predvečer Narodenia Pána Svätá prepodobná mučenica Eugénia		Zdržanlivosť od mäsa a prísny pôst
	12.00 Veľká večiereň s liturgiou Bazila Veľkého *Jozef (r.Tkáčová) 20.00 Veľké povečerie	20.00 Veľké povečerie (o.Martin Simko)	10.00 Kráľovské hodinky
Št	Narodenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista		Prikázaný sviatok Myrovanie
	10.00 *ZBP Branislav (r.Budaiová)	10.00 (o.Martin Simko)	8.00 *za farnosť
Pi	Zhromaždenie k Presvätej Bohorodičke		Prikázaný sviatok Voľnica
	10.00 *za farnosť	8.00	8.00 (o.Martin Simko)
So	Svätý apoštol, prvomučeník a archidiakon Štefan		
27.12.	9.00 +Anna (r.Jendrejová)	10.30 +Andrej, Mária, Štefan (r.Zajacová)	
Ne	Nedeľa po Kristovom narodení Svätí 20 000 mučeníci upálení v Nikomédii		
	9.15 *za farnosť	7.30 *ZBP Štefan (r.Ihnatová)	11.00

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete